

ЛЕКЦІЯ 9

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

АВТОРСЬКЕ ПРАВО

Курс лекцій
“Робота з інформаційними ресурсами”

Яворський Володимир Антонович
jva@biph.kiev.ua
ІФБ 2020

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Стаття 42 Закону України «Про освіту» (2017)

Сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та впровадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень

ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

- Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- Дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права;
- Надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну наукову (творчу) діяльність;
- Контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- Об'єктивне оцінювання результатів навчання

ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження

Самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів

Фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях

Фальсифікація - відома зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень

Списування

Обман

Хабарництво

Необ'єктивне оцінювання

РІЗНОВИДИ ПЛАГІАТУ

(Від латинського *plagio* – викрадають)

1. копіювання та оприлюднення виконаного іншим автором твору як свого;
2. дослівне копіювання фрагментів чужого твору без належного оформлення цитування;
3. внесення несуттєвих правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів них тощо) без належного оформлення цитування;
4. парафраза – викладення чужого тексту із заміною слів та виразів без зміни змісту запозиченого тексту;
5. компіляція – створення без поглибленого вивчення проблеми тексту шляхом копіювання текстів із низки джерел без внесення правок, з посиланням на авторів та «маскуванням» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту

ПРАВОМІРНІСТЬ ЗАПОЗИЧЕНЬ

Автори дисертаційних та науково-дослідних робіт у коментарях на посилання, які використані у тексті, повинні обґрунтовувати правомірність застосування запозичень.

Правомірне запозичення передбачає використання у тексті найменувань установ, органів державної влади та місцевого самоврядування, посилань на нормативні правові акти; тексти законів; списків літератури; повторів, у тому числі сталих виразів; цитування тексту; фрагменти документів для їх аналізу, а також самоцитування

ПРАВИЛА ЦИТУВАННЯ

- **ЕПІГРАФ** – СПРАВА, КУРСИВ, ВКАЗУЄТЬСЯ АВТОР ВИСЛОВУ.
- **ЦИТАТА** – В КАВИЧКАХ, ДАЛІ В СКОБКАХ ВКАЗУЄТЬСЯ АВТОР. «ВЕЛИКИЙ КЛАСИК».
- **ПЕРЕКАЗ** – ВКАЗУЄТЬСЯ АВТОР, НАВОДИТЬСЯ ПОСИЛАННЯ НА БІБЛІОГРАФІЮ АБО WEB-СТОРІНКУ
- **ПЕРЕПЕЧАТКА МАТЕРІАЛУ** – ВКАЗУЄТЬСЯ АВТОР І МІСЦЕ РОЗТАШУВАННЯ ОРИГІНАЛУ
- **ПІДРУЧНИКИ** – ТІЛЬКИ АВТОР

ПРАВИЛА ЦИТУВАННЯ

- Якщо в Вашому творі присутні матеріали із творів інших авторів, необхідно зробити посилання на оригінал.
- Багато сайтів, які надають послуги платної підписки на новини, забороняють безоплатну перепечатку своїх матеріалів або обмежують її обсяг. Потрібно виконувати заборони.
- Посилання на джерело на сайті може вести на оригінальну статтю або на головну сторінку сайту.

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕВІРКИ ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ

- Призначення перевірки дисертаційної роботи за допомогою програми («Antiplagiarizm.NET», «Advego Plagiatus»), покладення відповідальності за перевірку на завідувача аспірантурою
- Подання дисертації до наукового відділу в електронному виді
- Підготовка довідки про перевірку на плагіат, із переліком джерел запозичення, їх питомої ваги і правомірності запозичень
- Допуск до апробації лише роботи, яка має довідку про перевірку на плагіат

- з Інтернету (89,02 %)

Всі фрагменти, які були знайдені у відкритому доступі глобальних інтернет-ресурсів.

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ДЖЕРЕЛО URL	ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)		ВИДАЛИТИ ВСІ ПОЗНАЧКИ
1	https://uk.wikipedia.org/wiki/Плагіат	198 (3)	17,68 %	показати в тексті
2	https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D1%83%D0%BC%D1%96%D0%B6%D0%BD%D1%96_%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0	171 (3)	15,27 %	показати в тексті
3	http://test.teacherjournal.in.ua/index.php/item/26-poshukplahiatu	151 (1)	13,48 %	показати в тексті
4	https://strikeplagiarism.com/ru/report.html	140 (3)	12,50 %	показати в тексті
5	https://cedem.org.ua/analytics/shho-take-plagiat-i-chy-zakonna-pratsya-naj-manyh-avtoriv/	128 (1)	11,43 %	показати в тексті
6	https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%90%D0%B2%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B5_%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE	114 (1)	10,18 %	показати в тексті
7	https://www.studsell.com/view/173964/	31 (3)	2,77 %	показати в тексті
8	https://personalnij-sajt-uchitelya20.webnode.com.ua/news/plagiat-i-kompeten-tnist/	23 (1)	2,05 %	показати в тексті
9	https://beta.wikiversity.org/wiki/%D0%86%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D1%96_%D1%82%D0%B5%D1%85%D0%BD%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%97_%D1%80%D0%B5%D1%80%D0%B0%D0%B9%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B3%D0%B0_%D0%B2_%D0%B5-%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%97	20 (1)	1,79 %	показати в тексті
10	https://kondratyuk-tetyana.webnode.com.ua/news/shcho-zh-take-plagiat/	10 (1)	0,89 %	показати в тексті
11	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12	6 (1)	0,54 %	показати в тексті

STRIKEPLAGIARIZM.
COM

UNICHECK.COM

(рекомендовані МОН України)

ПОКАРАННЯ ЗА ПЛАГІАТ

Персональне

- Відмова у присудженні(позбавлення) вченого ступеня(звання)
- Позбавлення права займати посади
- Повторне проходження освітнього компонента
- Позбавлення академічної стипендії, пільг з оплати

Інституційне

- Дострокове припинення діяльності спецради
- Недопущення відкриття спецрад

ПОЛОЖЕННЯ ПРО СПЕЦІАЛІЗОВАНУ ВЧЕНУ РАДУ

ZAKON.RADA.GOV.UA/LAWS/SHOW/Z1170-11

4.7. Якщо рада встановила, що здобувач використав ідеї та розробки, текстові запозичення, наукові результати та матеріали інших авторів без посилання на джерело, то рада знімає дисертацію з розгляду незалежно від стадії проходження без права її повторного захисту. У цьому разі заява про зняття дисертації з розгляду не приймається, а до МОНмолодьспорту надсилається рішення ради разом з авторефератом і стенограмою засідання.

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ

- Права на торгові марки, дизайн і моделі.
- Авторські права на літературні твори, музикальну продукцію, наукові роботи, твори живопису, фільми, бази даних, публікації і програмні продукти.
- Патенти на винаходи.

АВТОРСЬКЕ ПРАВО

© – "ALL RIGHTS RESERVED"

ЗАКОНОДАВЧІ АКТИ:

- [Закон України "Про авторське право і суміжні права"](#)
- КК України, стаття 176 «Порушення авторського права і суміжних прав» від 1700 грн + конфіскація
- КК України, стаття 177 «Порушення прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, топографію інтегральної мікросхеми, сорт рослин, раціоналізаторську пропозицію» від 3400 грн + конфіскація; максимум – позбавлення волі на 6 років.
- Бернська конвенція про охорону літературних и художніх творів
- Всесвітня (Женевська) конвенція про авторське право

АВТОРСЬКЕ ПРАВО

- **Інтелектуальна власність** – результат творчої праці плюс право на її використання;
- **Творчість** – це процес, вартий копіювання (copyright).
- **Автор** – фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір.
- **Цитата** - порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерела цитування.
- Виключне майнове право на службовий твір належить роботодавцю, якщо інше не передбачено трудовим договором (контрактом) та (або) цивільно-правовим договором.

ПРАВА АВТОРА

- Розмір винагороди визначається не часом, витраченим на створення цього твору, і навіть не його якістю і цінністю, а попитом на твір в процесі використання
- Порушення немайнових прав автора називається плагіатом.
- Порушення майнових прав автора називається контрафакцією або піратством.

АВТОРСЬКЕ ПРАВО

ПРАВА АВТОРА:

- Автор завжди є фізичною особою
- Автор має виключне право на виконання свого твору
- Право авторства є невід'ємним
- Авторство твору не залежить від носія
- Заборонено вказувати ім'я автора, якщо він того не бажає

**ЧИ МОЖЛИВО ПОСИЛАТИСЯ НА
НЕОПУБЛІКОВАНУ СТАТТЮ?**

ОБ'ЄКТИ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

- твори науки, літератури і мистецтва, а також комп'ютерні програми та бази даних;
- об'єкти суміжних прав – виконання, фонограми, відеограми, передачі організації й мовлення ;
- об'єкт и права промислової власності (об 'єкти , які використовуються у виробництві) – винаходи, промислові зразки, корисні моделі, комерційна таємниця (ноу-хау);
- засоби індивідуалізації учасників цивільно-правового обороту, їх продукції, робіт та послуг – комерційні найменування, торговельні марки, географічні зазначення;
- нетрадиційні об'єкти – сорти рослин , породи тварин, топографії інтегральних мікросхем.

СПЕЦІАЛЬНІ ОБ'ЄКТИ АВТОРСЬКОГО ПРАВА

- **СЛУЖБОВИЙ ТВІР**(ВИНАХІД) – СТВОРЕННЯ ТВОРУ В РАМКАХ ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВИХ ОБОВ'ЯЗКІВ.
- **ПЕРЕКЛАД ТЕКСТУ НА ІНШУ МОВУ** : ТЕХНИЧНИЙ, СИНХРОНИЙ, ХУДОЖНІЙ – **СУМІЖНІ ПРАВА**
- **КОМПІЛЯЦІЯ ДАНИХ (БАЗА ДАНИХ)** – ПІДБІР І РОЗТАШУВАННЯ ЧАСТИН ЯКОЇ Є ТВОРЧОЮ ПРАЦЕЮ, НА СУКУПНІСТЬ ТВОРІВ ПОШИРЮЄТЬСЯ АВТОРСЬКЕ ПРАВО

АВТОРСЬКЕ ПРАВО

Мережева бібліотека – розміщення творів без запиту дозволів у авторів.

Вимоги:

- Відкритий лист до авторів
- Некомерційне використання
- Видалити матеріал за першою вимогою

ЧОМУ ЗАКРИЛИ EX.UA?

ЗАХИСТ АВТОРСЬКОГО ПРАВА

Стаття 432 Цивільного кодексу. Захист права інтелектуальної власності судом

- відшкодування моральної (немайнової) шкоди, завданої порушенням авторського права і (або) суміжних прав.
- відшкодування збитків, виплата компенсації.
- заборону опублікування творів, їх виконань чи постановок, випуску примірників фонограм, відеограм...
- вилучення чи конфіскація всіх контрафактних примірників творів, фонограм, відеограм чи програм мовлення

РЕЄСТРАЦІЯ ПРАВ

Державна реєстрація авторського права і договорів здійснюється відповідно до:

- Закону України «Про авторське право і суміжні права»
- Закон України “Про охорону прав на винаходи і корисні моделі”
- Постанови КМУ від 27.12.2001р. № 1756 «Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір»
- Декрету КМУ «Про державне мито» (видача охоронних документів)

РЕЄСТРАЦІЯ АВТОРСЬКОГО ПРАВА НА ТВІР

[HTTP://ZAKON0.RADA.GOV.UA/LAWS/SHOW/1756-2001-П](http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1756-2001-п)

Заявка на реєстрацію авторського права на твір (подається до Мінекономрозвитку):

- а) заяву українською мовою, що складається за формою;
- б) примірник твору (оприлюднений чи неоприлюднений) у матеріальній формі;
- в) документ, що свідчить про факт і дату оприлюднення твору;
- г) документ про сплату збору за підготовку до реєстрації авторського права на твір;
- г) документ про сплату державного мита за видачу свідоцтва (після одержання заявником рішення про реєстрацію авторського права на твір)

Вимоги до оформлення матеріальної форми твору:

- літературні письмові - в друкованому вигляді мовою оригіналу на паперовому або електронному носії;
- усні твори - в друкованому вигляді чи у вигляді звукозапису;
- комп'ютерні програми - у вигляді вихідного тексту (фрагментів вихідного тексту) програми;
- музичні твори - у вигляді нотного запису або звукозапису;
- аудіовізуальні твори - подається довідка державного підприємства "Національний центр Олександра Довженка" про передані на зберігання оригіналів творів;

Твори образотворчого мистецтва, фотографічні твори - у вигляді фотографій розміром не менше ніж 9 x 12 см

Вид збору	Розмір збору, нмдг
1. За підготовку до державної реєстрації авторського права	3,25
2. За підготовку до державної реєстрації договорів які стосуються права автора на твір	4,25 1 нмдг = 17 грн
3. За внесення з ініціативи заявника змін і доповнень до заявки	0,5
4. За внесення змін до Державного реєстру свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір	0,5

Патент на корисну модель ідентичний із патентом на винахід за переліком об'єктів, але набагато привабливіший для заявників та власників

- видається у короткий строк, без проведення кваліфікаційної експертизи
- до корисної моделі не застосовується вимога патентоздатності «винахідницький рівень»
- сума сплачуваних зборів для отримання патенту на корисну модель незначна (для винахідників – від 50 грн. (від 200 грн. - для отримання патенту на винахід)

ЗМІНА СТАВОК ЗА ДІЇ, ПОВ'ЯЗАНІ З ОХОРОНОЮ ПРАВ НА ОБ'ЄКТИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

пропозиції Міністерства економічного розвитку і торгівлі України

На сьогодні

Пропонується

РЕЄСТРАЦІЯ АВТОРСЬКОГО ПРАВА

Підготовка до державної реєстрації (фіз. особи)
55,25 грн. **255 грн.**

Підготовка до державної реєстрації (юр. особи)
161,5 грн. **510 грн.**

ПРАВА НА ВИНАХІД І КОРИСНУ МОДЕЛЬ

Подання заявки на винахід
800 грн. **1 600 грн.**

Подання заявки на корисну модель
800 грн. **2 400 грн.**
Проведення кваліфікаційної експертизи заявки на винахід,
формула якого має один незалежний пункт
3 000 грн. **6 000 грн.**

Пропонується

Подання заявки на винахід (корисну модель) - **20%**
у формі електронної заявки до зборів

ОХОРОНА ПРАВ НА ТМ

Подання заявки на знак одним заявником
1 000 грн. **4000 грн.**

Додатково за кожний клас МКТП понад один
1 000 грн. **4000 грн.**

Додатково за включення до знака позначення, що відображує
назву держави "Україна"

6 000 грн. **24 000 грн.**

За опублікування відомостей про передачу права власності на знак
повністю

600 грн. **2 400 грн.**

Подання до заяви про визнання знака добре відомим в Україні

4 000 грн. **24 000 грн.**

Продовження строку дії свідоцтва на ТМ, власником якого є одна

ПАТЕНТУВАННЯ

ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ВІДПОВІДНО ДО:

- Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі»;
- Порядок сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, затверджено Постановою КМУ від 23 грудня 2004 р. N 1716;
- Правила складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель;
- Правила розгляду заявки на винахід та заявки на корисну модель;
- Положення про Державний реєстр патентів України на винаходи;

ПОРЯДОК ПАТЕНТУВАННЯ

- Особа подає заявку до Державного підприємства "Український інститут інтелектуальної власності" (далі – Укрпатент): вул. Глазунова, 1, м. Київ-42, 01601, Україна.
  - Формальна експертиза заявки Укрпатентом після сплати збору за подання заявки.
  - Рішення про видачу патенту на винахід або корисну модель
  - Держпатент публікує у своєму офіційному бюлетені визначені ним відомості про видачу патенту після сплати збору за видачу патенту.
  - Держпатент здійснює державну реєстрацію патенту на винахід (корисну модель), для чого вносить до реєстру відповідні відомості.
  - Видача патенту у місячний строк після державної реєстрації патенту.
-
- Патент надає його власнику виключне право використовувати винахід або корисну модель на свій розсуд.
  - Патент надає його власнику право забороняти іншим особам використовувати винахід (корисну модель) без його дозволу

ПЛАТЕЖІ ЗА ПАТЕНТИ І СВІДОЦТВА

- За видачу патенту (деклараційного патенту) на винахід, деклараційного патенту на корисну модель, патенту на промисловий зразок для фізичних (юридичних) осіб, що постійно проживають (знаходяться) в Україні, - 1 неоподатковуваний мінімум доходів громадян (17 грн);
- Оплата збору за подання заявки протягом двох місяців після дати подання заявки, відповідно до «Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності», збір за подання заявки на винахід у повному обсязі від 800 грн.

Revolution OS

ФІЛЬМ ПРО ІСТОРІЮ ВИНИКНЕННЯ ІДЕЙ
ВІЛЬНОГО ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=N1F_MFLRLX0